

CHUYÊN ĐỀ 21_PƯƠNG TRÌNH MẶT CẦU

A. KIẾN THỨC CƠ BẢN CẦN NẮM

1. Xác định tâm và bán kính mặt cầu.

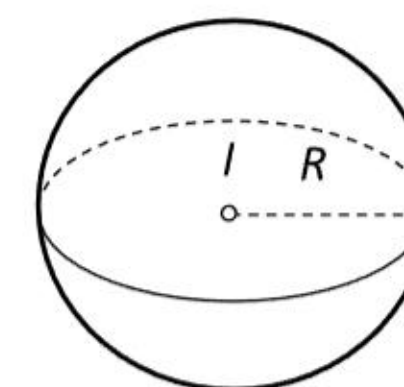
Mặt cầu tâm $I(a;b;c)$ và có bán kính R có phương trình $(S): (x-a)^2 + (y-b)^2 + (z-c)^2 = R^2$.

Phương trình $x^2 + y^2 + z^2 - 2ax - 2by - 2cz + d = 0$ với $a^2 + b^2 + c^2 - d > 0$

là phương trình của mặt cầu có tâm $I(a;b;c)$ và bán kính $R = \sqrt{a^2 + b^2 + c^2 - d}$.

Để một phương trình là một phương trình mặt cầu, cần thỏa mãn hai điều kiện:

Nhận xét: Hệ số trước x^2, y^2, z^2 phải bằng nhau và $a^2 + b^2 + c^2 - d > 0$.

2. Viết phương trình mặt cầu khi cho các dữ kiện đơn giản

① **Dạng 1. Cơ bản** $(S): \begin{cases} \text{Tâm } I(a;b;c) \\ \text{BK: } R \end{cases} \Rightarrow (S): \boxed{(x-a)^2 + (y-b)^2 + (z-c)^2 = R^2}$.

② **Dạng 2. Viết phương trình mặt cầu (S) có tâm I và đi qua điểm A .**

Phương pháp: $(S): \begin{cases} \text{Tâm } I \\ \text{BK: } R = IA \end{cases}$

③ **Dạng 3. Viết phương trình mặt cầu (S) có đường kính AB , với A, B cho trước.**

Phương pháp: $(S): \begin{cases} \text{Tâm } I \text{ là trung điểm của } AB. \\ \text{BK: } R = \frac{1}{2} AB \end{cases}$

④ **Dạng 4. Viết phương trình mặt cầu (S) có tâm I và tiếp xúc với các trục và mp tọa độ.**

Phương pháp:

④ **Dạng 4.** Viết phương trình mặt cầu (S) có tâm I và tiếp xúc với các trục và mp tọa độ.

Phương pháp: $(S): \begin{cases} \text{Tâm } I \\ BK: R = IM \end{cases}$ với M là hình chiếu của I lên trục hoặc mp tọa độ.

⑤ **Dạng 5.** Viết phương trình mặt cầu (S) có tâm I và tiếp xúc với mặt phẳng (P) .

Phương pháp: $(S): \begin{cases} \text{Tâm } I \\ BK: R = d[I; (P)] \end{cases}$

B. CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

Câu 1: Trong không gian $Oxyz$, cho mặt cầu $(S): x^2 + y^2 + (z-1)^2 = 16$. Bán kính của (S) là:

A. 32

B. 8

C. 4

D. 16

Lời giải

Chọn C

Từ phương trình mặt cầu $(S): x^2 + y^2 + (z-1)^2 = 16$ ^B Bán kính $R = \sqrt{16} = 4$

Câu 2: Trong không gian $Oxyz$, cho mặt cầu $(S): (x+1)^2 + (y-2)^2 + (z+3)^2 = 4$. Tâm của (S) có tọa độ là

A. $(-1; 2; -3)$.

B. $(2; -4; 6)$. 8

C. $(1; -2; 3)$

D. $(-2; 4; -6)$.

Trang

1

/

8

Lời giải

A. $(-1; 2; -3)$.

B. $(2; -4; 6)$.

C. $(1; -2; 3)$.

D. $(-2; 4; -6)$.

Lời giải

Chọn A

Tâm mặt cầu (S) có tọa độ là $(-1; 2; -3)$.

Câu 3: Trong không gian $Oxyz$, cho mặt cầu $(S): x^2 + y^2 + z^2 - 2x + 2y - 7 = 0$. Bán kính của mặt cầu đã cho bằng

A. $\sqrt{7}$.

B. 9.

C. $\sqrt{15}$.

D. 3.

Lời giải

Chọn D

$$\text{Ta có } (S): x^2 + y^2 + z^2 - 2x + 2y - 7 = 0 \Leftrightarrow (x-1)^2 + (y+1)^2 + z^2 = 9$$

Vậy bán kính của mặt cầu bằng 3.

Câu 4: Trong không gian $Oxyz$ cho hai điểm $I(1;1;1)$ và $A(1;2;3)$. Phương trình mặt cầu có tâm I và đi qua A là

A. $(x+1)^2 + (y+1)^2 + (z+1)^2 = 5$

B. $(x+1)^2 + (y+1)^2 + (z+1)^2 = 29$

C. $(x-1)^2 + (y-1)^2 + (z-1)^2 = 5$

D. $(x-1)^2 + (y-1)^2 + (z-1)^2 = 25$

lời giải

Chọn C

$$\text{Ta có } R = IA = \sqrt{(1-1)^2 + (2-1)^2 + (3-1)^2} = \sqrt{5}$$

vậy phương trình mặt cầu tâm I và đi qua điểm A có phương trình là

$$(x-x_I)^2 + (y-y_I)^2 + (z-z_I)^2 = R^2 \Leftrightarrow (x-1)^2 + (y-1)^2 + (z-1)^2 = 5$$

vậy phương trình mặt của tâm I và đi qua điểm A có phương trình là

$$(x - x_I)^2 + (y - y_I)^2 + (z - z_I)^2 = R^2 \Rightarrow (x - 1)^2 + (y - 1)^2 + (z - 1)^2 = 5$$

Câu 5: Trong không gian với hệ tọa độ $Oxyz$, hỏi trong các phương trình sau phương trình nào là phương trình của mặt cầu?

A. $x^2 + y^2 + z^2 - 2x + 4z - 1 = 0$

B. $x^2 + z^2 + 3x - 2y + 4z - 1 = 0$

C. $x^2 + y^2 + z^2 + 2xy - 4y + 4z - 1 = 0$

D. $x^2 + y^2 + z^2 - 2x + 2y - 4z + 8 = 0$

Lời giải

Chọn A

Đáp án B vì không có số hạng y^2 . Đáp án C loại vì có số hạng $2xy$. Đáp án D loại vì $a^2 + b^2 + c^2 - d = 1 + 1 + 4 - 8 = -2 < 0$.

Đáp án A thỏa mãn vì $a^2 + b^2 + c^2 - d = 1 + 0 + 4 + 1 = 6 > 0$.

Câu 6: Trong không gian $Oxyz$, cho hai điểm $A(2; -1; -3)$; $B(0; 3; -1)$. Phương trình của mặt cầu đường kính AB là:

A. $(x + 1)^2 + (y + 1)^2 + (z - 2)^2 = 6$

B. $(x - 1)^2 + (y - 1)^2 + (z + 2)^2 = 24$

C. $(x + 1)^2 + (y + 1)^2 + (z - 2)^2 = 24$

D. $(x - 1)^2 + (y - 1)^2 + (z + 2)^2 = 6$

Lời giải

Chọn D

Trang 2 / 8

Tâm I mặt cầu là trung điểm của AB

Chọn D

Tâm I mặt cầu là trung điểm của AB

$$I(1;1;-2) \quad \text{bán kính} \quad R = \frac{1}{2}AB = \frac{1}{2}\sqrt{4+16+4} = \frac{1}{2}\sqrt{24}$$

$$(x-1)^2 + (y-1)^2 + (z+2)^2 = 6$$

Câu 7: Trong không gian với hệ trục tọa độ $Oxyz$, cho hai điểm $A(1;2;3)$, $B(5;4;-1)$. Phương trình mặt cầu đường kính AB là

A. $(x-3)^2 + (y-3)^2 + (z-1)^2 = 36$.

B. $(x-3)^2 + (y-3)^2 + (z-1)^2 = 9$.

C. $(x-3)^2 + (y-3)^2 + (z-1)^2 = 6$.

D. $(x+3)^2 + (y+3)^2 + (z+1)^2 = 9$.

Lời giải**Chọn B**

Tọa độ tâm mặt cầu là $I(3;3;1)$, bán kính $R = IA = 3$.

Câu 8: Phương trình nào sau đây là phương trình mặt cầu (S) tâm $A(2;1;0)$, đi qua điểm $B(0;1;2)$?

A. $(S): (x+2)^2 + (y+1)^2 + z^2 = 8$.

B. $(S): (x-2)^2 + (y-1)^2 + z^2 = 8$.

C. $(S): (x-2)^2 + (y-1)^2 + z^2 = 64$.

D. $(S): (x+2)^2 + (y+1)^2 + z^2 = 64$.

Lời giải**Chọn B**

Vì mặt cầu (S) có tâm $A(2;1;0)$, đi qua điểm $B(0;1;2)$ nên mặt cầu (S) có tâm $A(2;1;0)$ và nhận độ dài đoạn thẳng AB là bán kính.

Ta có: $\vec{AB} = (-2;0;2)$ Trang 3 / $\sqrt{(-2)^2 + 0^2 + 2^2} = 2\sqrt{2}$ Suy ra: $R = 2\sqrt{2}$.

nhận độ dài đoạn thẳng AB là bán kính.

Ta có: $\vec{AB} = (-2; 0; 2)$. $AB = |\vec{AB}| = \sqrt{(-2)^2 + 0^2 + 2^2} = 2\sqrt{2}$. Suy ra: $R = 2\sqrt{2}$.

Vậy: $(S): (x-2)^2 + (y-1)^2 + z^2 = 8$.

Câu 9: Trong không gian với hệ trục tọa độ $Oxyz$, cho hai điểm $A(1; 2; 3)$, $B(5; 4; -1)$. Phương trình mặt cầu đường kính AB là

A. $(x-3)^2 + (y-3)^2 + (z-1)^2 = 9$.

B. $(x-3)^2 + (y-3)^2 + (z-1)^2 = 6$.

C. $(x+3)^2 + (y+3)^2 + (z+1)^2 = 9$.

D. $(x-3)^2 + (y-3)^2 + (z-1)^2 = 36$.

Lời giải

Chọn A

+ Gọi I là trung điểm của $AB \Rightarrow I(3; 3; 1)$.

$\vec{AB}(4; 2; -4) \Rightarrow AB = \sqrt{16 + 4 + 16} = 6$

+ Mặt cầu đường kính AB có tâm $I(3; 3; 1)$, bán kính $R = \frac{AB}{2} = 3$ có phương trình là:
 $(x-3)^2 + (y-3)^2 + (z-1)^2 = 9$.

Câu 10: Trong không gian $Oxyz$, cho hai điểm $A(7; -2; 2)$ và $B(1; 2; 4)$. Phương trình nào dưới đây là phương trình mặt cầu đường kính AB ?

A. $(x-4)^2 + y^2 + (z-3)^2 = 14$

B. $(x-4)^2 + y^2 + (z-3)^2 = 2\sqrt{14}$

Câu 10: Trong không gian $Oxyz$, cho hai điểm $A(1; -2; 2)$ và $B(1; 2; 4)$. Phương trình nào dưới đây là phương trình mặt cầu đường kính AB ?

A. $(x-4)^2 + y^2 + (z-3)^2 = 14$.

B. $(x-4)^2 + y^2 + (z-3)^2 = 2\sqrt{14}$.

C. $(x-7)^2 + (y+2)^2 + (z-2)^2 = 14$.

D. $(x-4)^2 + y^2 + (z-3)^2 = 56$.

Lời giải

Chọn D

Mặt cầu nhận AB làm đường kính, do đó mặt cầu nhận trung điểm $I(4; 0; 3)$ của AB làm tâm và có bán kính $R = \frac{AB}{2} = \sqrt{56}$.

Suy ra phương trình mặt cầu cần tìm là $(x-4)^2 + y^2 + (z-3)^2 = 56$.

Câu 11: Trong không gian $Oxyz$, có tất cả bao nhiêu giá nguyên của m để

$x^2 + y^2 + z^2 + 2(m+2)x - 2(m-1)z + 3m^2 - 5 = 0$ là phương trình một mặt cầu?

A. 4

B. 6

C. 5

D. 7

Lời giải

Chọn D

Phương trình đã cho là phương trình mặt cầu khi và chỉ khi

$$(m+2)^2 + (m-1)^2 - 3m^2 + 5 > 0$$

$$\Leftrightarrow m^2 - 2m - 10 < 0$$

$$\Leftrightarrow -1 - \sqrt{11} < m < 1 + \sqrt{11}$$

Theo bài ra $m \in \mathbb{Z} \Rightarrow m = \{-2; -1; 0; 1; 2; 3; 4\} \Rightarrow$ có 7 giá trị của m nguyên thỏa mãn bài toán.

Câu 12: Trong không gian với hệ trục tọa độ $Oxyz$, tìm tất cả các giá trị của m để phương trình

$x^2 + y^2 + z^2 - 2(m+2)x + 4my + 19m - 6 = 0$ là phương trình mặt cầu

Theo bài ra ta có giá trị của nguyên thỏa mãn bài toán.

Câu 12: Trong không gian với hệ trục tọa độ $Oxyz$, tìm tất cả các giá trị của m để phương trình $x^2 + y^2 + z^2 - 2(m+2)x + 4my + 19m - 6 = 0$ là phương trình mặt cầu.

- A.** $1 < m < 2$.   **B.** $m < 1$ hoặc $m > 2$.   **C.** $-2 \leq m \leq 1$.   **D.** $m < -2$ hoặc $m > 1$.

Lời giải

Chọn B

Điều kiện để phương trình $x^2 + y^2 + z^2 - 2(m+2)x + 4my + 19m - 6 = 0$ là phương trình mặt cầu là: $(m+2)^2 + 4m^2 - 19m + 6 > 0 \Leftrightarrow 5m^2 - 15m + 10 > 0 \Leftrightarrow m < 1$ hoặc $m > 2$.

Câu 13: Trong không gian $Oxyz$, xét mặt cầu (S) có phương trình dạng $x^2 + y^2 + z^2 - 4x + 2y - 2az + 10a = 0$. Tập hợp các giá trị thực của a để (S) có chu vi đường tròn lớn bằng 8π là

- A.** $\{1; 10\}$.   **B.** $\{2; -10\}$.   **C.** $\{-1; 11\}$.   **D.** $\{1; -11\}$.

Lời giải

Chọn C

Đường tròn lớn có chu vi bằng 8π nên bán kính của (S) là $\frac{8\pi}{2\pi} = 4$.

Từ phương trình của (S) suy ra bán kính của (S) là $\sqrt{2^2 + 1^2 + a^2 - 10a}$.

Do đó: $\sqrt{2^2 + 1^2 + a^2 - 10a} = 4 \Leftrightarrow \begin{cases} a \neq -1 \\ a = 11 \end{cases}$

Từ phương trình của (*) suy ra bán kính của (*) là $\sqrt{2^2+1^2+a^2-10a}$.

$$\text{Do đó: } \sqrt{2^2+1^2+a^2-10a} = 4 \Leftrightarrow \begin{cases} a = -1 \\ a = 11 \end{cases}.$$

Câu 14: Trong không gian $Oxyz$, cho điểm $M(1;-2;3)$. Gọi I là hình chiếu vuông góc của M trên trục Ox . Phương trình nào sau đây là phương trình mặt cầu tâm I bán kính IM ?

- A. $(x-1)^2 + y^2 + z^2 = \sqrt{13}$.   B. $(x-1)^2 + y^2 + z^2 = 13$.
C. $(x+1)^2 + y^2 + z^2 = 13$.   D. $(x+1)^2 + y^2 + z^2 = 17$.

Lời giải

Chọn B

Với điểm $M(1;-2;3)$ thì hình chiếu vuông góc của M trên trục Ox là $I(1;0;0)$

Có $IM = \sqrt{13}$ vậy phương trình mặt cầu tâm $I(1;0;0)$ bán kính IM là: $(x-1)^2 + y^2 + z^2 = 13$

Câu 15: Trong không gian với hệ tọa độ $Oxyz$, trong các mặt cầu dưới đây, mặt cầu nào có bán kính $R = 2$?

- A. $(S): x^2 + y^2 + z^2 - 4x + 2y + 2z - 3 = 0$.   B. $(S): x^2 + y^2 + z^2 - 4x + 2y + 2z - 10 = 0$.
C. $(S): x^2 + y^2 + z^2 - 4x + 2y + 2z + 2 = 0$.   D. $(S): x^2 + y^2 + z^2 - 4x + 2y + 2z + 5 = 0$.

Lời giải

Chọn C

Ta có mặt cầu $(S): x^2 + y^2 + z^2 - 2ax - 2by - 2cz + d = 0$ có bán kính là $R = \sqrt{a^2 + b^2 + c^2 - d}$

$$\begin{cases} a = 2 \\ b = -1 \\ c = -1 \end{cases} \Rightarrow R = \sqrt{a^2 + b^2 + c^2 - d} = \sqrt{4} = 2$$

Trong đáp án C ta có:

Trang

5

/ 8

—

+

Trong đáp án C ta có: $\begin{cases} c = -1 \\ d = 2 \end{cases}$.

Câu 16: Một vệ tinh quay quanh Trái Đất với độ cao so với mặt đất là 18900 km. Ta xét trong không gian $Oxyz$ với tâm O là tâm Trái Đất, 1 đơn vị dài trong không gian $Oxyz$ tương ứng với 6300 km trên thực tế. Biết bán kính Trái Đất khoảng 6300 km. Phương trình biểu diễn quỹ đạo chuyển động của vệ tinh đó là

A. $x^2 + y^2 + z^2 = 4$.   **B.** $x^2 + y^2 + z^2 = 16$.   **C.** $x^2 + y^2 + z^2 = 2$.   **D.** $x^2 + y^2 + z^2 = 5$.

Lời giải

Chọn B

Khoảng cách từ tâm Trái Đất đến vệ tinh là $18900 + 6300 = 25200$ tương ứng bằng 4 đơn vị.

Ta thấy quỹ đạo chuyển động của vệ tinh quanh Trái Đất là một mặt cầu có tâm là tâm Trái Đất có tọa độ là $O(0;0;0)$ và bán kính $R = 4$.

Do đó phương trình mặt cầu là: $x^2 + y^2 + z^2 = 16$.

Câu 17: Một máy Radar có tầm hoạt động với bán kính tối đa là 20 km. Ta xét trong không gian $Oxyz$ với tâm O là vị trí máy Radar, 1 đơn vị dài trong không gian $Oxyz$ tương ứng với 10 km trên thực tế. Hỏi trong không gian $Oxyz$ trên, vật thể có tọa độ tương ứng với đáp án nào dưới đây sẽ bị Radar phát hiện?

A. $M(1;0;2)$.   **B.** $N(2;-1;1)$.   **C.** $P(1;1;\sqrt{2})$.   **D.** $Q(3;0;0)$.

Chọn C

A. $(-1; 1; 1)$. B. $(-1; 1; -1)$. C. $(1; 1; 1)$. D. $(1; 1; -1)$.

Lời giải

Chọn C

Ta thấy quỹ đạo của Radar là một khối cầu giới hạn bởi mặt cầu (S) có tâm là vị trí máy Radar có tọa độ là $O(0; 0; 0)$ và bán kính $R = 2$.

Do đó ta có phương trình mặt cầu $(S): x^2 + y^2 + z^2 = 4$.

Vật thể bắt đầu bị phát hiện khi nó nằm trong hoặc trên mặt cầu (S) .

Trong 4 đáp án trên ta thấy có đáp án C thỏa mãn phương trình mặt cầu (S) các đáp án còn lại đều nằm ngoài (S) .

Câu 18: Trong không gian $Oxyz$, một trạm thu phát sóng điện thoại di động có đầu thu phát được đặt tại điểm $I(-6; -1; 4)$. Cho biết bán kính phủ sóng của trạm là 2 km . Người sử dụng điện thoại đứng ở điểm nào sau đây thì sử dụng được dịch vụ của trạm nói trên?

A. $A(-4; 0; 2)$ B. $B(-5; -2; 5)$ C. $C(-6; 2; 2)$ D. $D(0; -1; 4)$

Lời giải

Chọn B

Ta có $IA = 3 > 2$; $IB = \sqrt{3} < 2$; $IC = \sqrt{13} > 2$; $ID = 6 > 2$.

Vậy người đứng tại điểm B nằm trong mặt cầu nên sẽ sử dụng được dịch vụ của trạm thu phát sóng điện thoại di động.

Câu 19: Trong không gian $Oxyz$, một thiết bị phát sóng đặt tại vị trí $A(3; 0; 0)$. Vùng phủ sóng của thiết bị có bán kính bằng 5. Hỏi vị trí của điểm nào sau đây không thuộc vùng phủ sóng của thiết bị nói trên?

A. $M(5; 0; 0)$ B. $N(3; 2; -1)$ C. $P(-1; 3; 1)$ D. $Q(0; -2; 0)$

thiết bị có bán kính bằng 5. Hỏi vị trí của điểm nào sau đây không thuộc vùng phủ sóng của thiết bị nói trên?

- A.** $M(5;0;0)$.   **B.** $N(3;2;-1)$.   **C.** $P(-1;3;1)$.   **D.** $Q(0;-2;0)$.

Lời giải

Chọn C

Ta có $AM = 2 < R$ nên điểm M thuộc vùng phủ sóng.

Ta có $AN = \sqrt{5} < R$ nên điểm N thuộc vùng phủ sóng.

Ta có $AP = \sqrt{26} > R$ nên điểm P không thuộc vùng phủ sóng.

Ta có $AQ = \sqrt{13} < R$ nên điểm Q thuộc vùng phủ sóng.

Câu 20: Trong không gian với hệ tọa độ Oxyz, người ta đặt một trạm thu phát sóng điện thoại được đặt ở vị trí $A(-1;2;-3)$. Biết rằng trạm thu phát sóng được thiết kế với bán kính là 4 km, viết phương trình mặt cầu mô tả ranh giới bên ngoài của vùng phủ sóng trong không gian?

- A.** $(x-1)^2 + (y-2)^2 + (z-3)^2 = 16$ **B.** $(x+1)^2 + (y-2)^2 + (z+3)^2 = 4$
C. $(x+1)^2 + (y-2)^2 + (z+3)^2 = 16$ **D.** $(x-1)^2 + (y+2)^2 + (z-3)^2 = 4$

Lời giải

Chọn B

Phương trình mặt cầu mô tả ranh giới bên ngoài của vùng phủ sóng trong không gian là:

Chọn B

Phương trình mặt cầu mô tả ranh giới bên ngoài của vùng phủ sóng trong không gian là:

$$(x+1)^2 + (y-2)^2 + (z+3)^2 = 16$$

Câu 21: Trong không gian hệ trục tọa độ $Oxyz$ một trạm phát sóng điện thoại của nhà mạng Viettel được đặt ở vị trí $I(-1;2;3)$ và được thiết kế bán kính phủ sóng là $5000m$. Phương trình mặt cầu biểu diễn ranh giới vùng phủ sóng là:

A. $(x+1)^2 + (y-2)^2 + (z-3)^2 = 25$.

B. $(x-1)^2 + (y-2)^2 + (z-3)^2 = 25$.

C. $(x+1)^2 + (y-2)^2 + (z-3)^2 = 25.000.000$.

D. $(x-1)^2 + (y-2)^2 + (z-3)^2 = 25.000.000$.

Lời giải

Chọn A

Tâm mặt cầu có tọa độ $I(-1;2;3)$

Bán kính mặt cầu $R = 5000(m) = 5(km)$.

Vậy phương trình mặt cầu mô tả vùng phủ sóng của trạm phát sóng là:

$$(x+1)^2 + (y-2)^2 + (z-3)^2 = 25.$$

Câu 22: Trong không gian $Oxyz$, mặt sàn nhà đa năng thuộc mặt phẳng Oxy . Một quả cầu bằng nhựa nằm trên mặt sàn nhà đa năng và có tâm $I(12;20;50)$. Khi đó, mặt ngoài của quả cầu nhựa (S) có phương trình là

A. $(x-12)^2 + (y-20)^2 + (z-50)^2 = 12^2$.

B. $(x+12)^2 + (y+20)^2 + (z+50)^2 = 12^2$.

C. $(x-12)^2 + (y-20)^2 + (z-50)^2 = 20^2$.

D. $(x-12)^2 + (y-20)^2 + (z-50)^2 = 50^2$.

Chọn D

Lời giải

Chọn D

Do quả cầu nằm trên mặt sàn nhà đa năng nên mặt ngoài của quả cầu tiếp xúc với mặt phẳng Oxy

Ta có: $d(I, (Oxy)) = R = 50$

Vậy mặt ngoài của quả cầu (S) có phương trình là $(x-12)^2 + (y-20)^2 + (z-50)^2 = 50^2$

Câu 23: Trong không gian với hệ tọa độ $Oxyz$, một ngọn hải đăng được đặt ở vị trí $I(1;5;5)$ như hình vẽ. Ngọn hải đăng được thiết kế với bán kính phủ sáng là 5 km.

(Nguồn: <https://shutterstock.com>)

Một người đi biển di chuyển theo đường thẳng từ vị trí $I(1;5;5)$ đến vị trí $A(7;14;11)$. Điểm nào sau đây mà người đi biển đi qua và vẫn thuộc vùng phủ sáng của ngọn hải đăng?

A. $M(3;8;7)$.

B. $N(0;4;8)$.

C. $P(7;3;0)$.

D. $Q(7;11;3)$.

Chọn A

A. $M(3;8;7)$.

B. $N(0;4;8)$.

C. $P(7;3;0)$.

D. $Q(7;11;3)$.

Lời giải

Chọn A

Phương trình mặt cầu để mô tả ranh giới bên ngoài của vùng phủ sóng trong không gian là:

$$(x-1)^2 + (y-5)^2 + (z-5)^2 = 25$$

Ta có $\vec{IM}(2;3;2)$; $\vec{IA}=(6;9;6)=3\vec{IM}$ và $IM = \sqrt{(3-1)^2 + (8-5)^2 + (7-5)^2} = \sqrt{17} < 5$ nên điểm M nằm trong mặt cầu. Vậy người đi biển đi qua điểm M mà vẫn thuộc vùng phủ sóng.

Ta có $IM(2;3;2)$; $IA=(6;9;6)=3IM$ và $IM=\sqrt{(3-1)^2+(8-5)^2+(7-5)^2}=\sqrt{17}<5$ nên điểm M nằm trong mặt cầu. Vậy người đi biển đi qua điểm M mà vẫn thuộc vùng phủ sóng.